І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 126. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 6-го ЛИПНЯ (JULY) 1974 No. 126. VOL. LXXXI.

ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В суботу, 15-го червня тут в Українському Інституті Америки відбулися цілоденні наради Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки, в яких взяли участь 26 членів та якими проводили екзекутивний віцепрезидент Йосип Лисогір і віцепрезидент о. шамб. Мирослав Харина. Секретарював І. Білинський.

Екзекутивний директор мгр І. Базарко зреферував підготовку, яку переведено для відбуття Всенаціональної Маніфестації у Вашингтоні.

Від трьох місяців йшли заходи в справі купна дому для потреб УККА. По переведенні дискусії рішено такий дім закупити при 203 Друга евеню в Ню Йорку. Тому, що Головна Управа СУА виявила бажання бути співласником дому, Екзекутива УККА поставилася позитивно й вирішила встановити форму співвласництва дому з СУА, після фахових і правних вказівок адвокатів. Архітект А. Осадца має виготовити проєкт відновлення й перерібки цього дому.

Справа пресових нападів на члена Екзекутиви Лева Футалу

Голова Політичної Ради УККА, проф. І. Вовчук поінформував Екзекутиву, що еміграційні чинники ЗСА опублікували список здогадних „воєнних злочинців". Бюро Іміграції й Натуралізації у Вашингтоні повідомило, що ведеться слідство в справі 37 осіб, проти яких видвигнено обвинувачення, що вони є винні в нацистських воєнних злочинах. Серед того списку появилося також призвище Лева Футали, колишнього старшини Української Повстанської Армії, а сьогодні члена Екзекутиви УККА та багатьох інших політично-громадських організацій. Проти нього вже від довшого часу звернені напади совєтської протиукраїнської пропаганди, а останньо появилася стаття І. Андронова в „Новому Времені" (ч. 10, березень, 1974) з такими ж приблизно закидами, які подає йонкерська газета „Геральд-Стейтсмен" з обвинуваченням Л. Футали. Проф. Вовчук уважає, що обвинувачення є цілком безпідставне й проти нього треба зареагувати.

По короткій дискусії, Екзекутива УККА постановила:

1. Висловити одноголосно співчуття та довір'я членові Екзекутиви Левові Футалі з приводу безосновних нападів на його особу в американській пресі.
2. Вислати заяву до газети „Геральд-Стейтсмен" в Йонкерс, Н. Й. з вияснення та в обороні Лева Футали.
3. Передати дотичні закиди проти українців до розгляду Комісії Публікацій і Інформацій, зокрема статтю московського комуністичного журналіста Андронова. По розгляді справи Комісія повинна запропонувати дальші заходи в цій справі
4. Створити при УККА Комісію Правників для розгляду й реагування на закиди проти українців, зокрема розглянути можливіст та доцільність передачі справ американському судові.

Новий Відділ УККА в Чикаго

Екзекутива з вдоволенням прийняла до відома створення по довгих заходах Відділу УККА в Чикаго та затвердила новообрану управу Відділу, що його очолює д-р Юліян Куляс.

Секретар І. Білинський інформував про працю Президії Секретаріяту СКВУ в Торонто, після чого рішено: Прийняти пропозицію Президії Секретаріяту СКВУ, щоб УККА платив річну вкладку до СКВУ у висоті 13,200 дол. та розчислитися з Президією СКВУ за збірку на підготовку ІІ-го СКВУ згідно з устійненням між екзекутивним директором УККА І. Базарком та головою Організаційної Комісії ІІ-го СКВУ Миколою Плавюком.

Екзекутива УККА вважає, що відкриття Бюра СКВУ в Ню Йорку, осідку ОН, повинно бути здійснене, згідно із постановою ІІ-го СКВУ і Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ.

Президент УККА проф. Лев Е. Добрянський широко зреферував про різні політичні заходи й акції, які він веде у Вашингтоні. По розгляненню ряду інших актуальних справ наради закрито.

Здійснюється „Мюнхенський проєкт" УААУП

Мавнт Плезент, Міч. — Завдяки наполегливій і кропіткій праці Управи Українсько - Американської Асоціяції Університетських Професорів (голова проф. д-р М. Степаненко, секретар-скарбник проф. д-р Ігор Каменецький) та своєчасній підтримці з боку наших церковних, братсько - запомогових, кредитових і громадських організацій та окремих щедрих жертводавців, серед них навамперед членів Асоціяції, стає дійсністю дуже перспективний і вельми корисний „Мюнхенський проєкт", оснований на співпраці Центрального Мічіганського Університету (Мавнт Плезент, Міч.) і Українського Вільного Університету в Мюнхені. З днем 8-го липня ц.р. до Мюнхена прибуває група студентів американських університетів, переважно із стейтів Мічіґан, Ню Джерзі, Іллиной, Мериленд і Каліфорнія, щоб прослухати англомовні курси з економіки, історії, політичних наук, української мови і літератури, з нав'язанням до проблематики Українознавства і Сходу Европи та щоб започаткувати співпрацю між УВУ і університетами ЗСА і Канади. Важливість цього останнього важко переоцінити у зв'язку із поновними стараннями УВУ про визнання за ним німецькими властями статусу акредитованої вищої школи, дипломи якої вже є офіційно респектовані в ЗСА і Канаді. Як про це вже було повідомлено, Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Сліпий виділив півмільйона німецьких марок на придбання власного дому для УВУ й інших установ української науки у вільному світі. Протягом останніх тижнів для здійснення Мюнхенського проєкту пожертвували поважніші суми Консисторія Української Православної Церкви у ЗСА, Український Народний Союз, Кредитівка „Будучність" у Чикаго, Самопомочі Чикаго і Детройту, Український Народний Дім у м. Флінт, Міч., Видавничий Фонд УААУП, близько півсотні членів Асоціяції, 76-й Відділ Українського Робітничого Союзу ім. Митрополита Василя Липківського, Український Громадський Клюб у Детройті і ред. Петро Рогатинський (Детройт). В цей спосіб при УААУП створено „аварійний" стипендійний фонд (понад півтори тисячі долярів), що матиме 5 повних і 7 неповних стипендій. Повна стипендія покриває кошти приміщення й прохарчування протягом

(Продовження на стор. 3-ій)

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ЗАПЕВНЯЄ ПРО „МИРОЛЮБНІ НАМІРИ" СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Вашингтон. — Безпосередньо після повороту до ЗСА 3 липня і привітання на військовій базі Лорінг у Лаймстон, Мейн, президент Ніксон виступив з промовою до америкаського народу з метою поінформувати про вершинну конференцію в Москві та її практичні наслідки. Президент Ніксон підкреслив ролю, що її відіграє у міжнародних відносинах Америка, наголошуючи, що цю ролю вона може виконувати з успіхом тому тільки, що має у своєму розпорядженні потрібні засоби сили. Окремо вказав Президент на важливість Північно - Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), який якраз відзначає 25-річчя свого існування. Оновлення цього Союзу, як надійної опори миру у світі, наступило у вислідi підписання Атлантійської декларації принципів, які визначують новий етап у міжнародних відносинах. Все таки, найважливішою проблемою є справа американсько - совєтських відносин, враховуючи цей факт, що ЗСА і СССР розпоряджають велетенськими засобами сили. Президент Ніксон звернув увагу на те, що у висліді довших зусиль пощастило у взаєминах з СССР перейти до „політики відпруження" і тепер найважливішим є завдання, щоб цей процес зробити „невідворотним". У своїй промові президент Ніксон докладно з'ясував окремі етапи переговорів і досягнуті угоди між ЗСА і СССР, заявляючи, що ще багато остається до зроблення і що існують на цьому шляху до повного замирення багато труднощів. Зокрема ці труднощі є на відтинку обмеження стратегічного атомного узброєння. Сподіваного погодження щодо такого обмеження покищо не досягнуто, але совєтський уряд виявив зрозуміння для потреби припинення перегонів у зброєнні і бажання знайти якусь позитивну розв'язку. Президент Ніксон висловив впевненість, що тепер міжнародні відносини, завдяки конструктивній політиці американського уряду, знайшлися на новому етапі, на якому можна будувати підстави кращого і мирного майбутнього.

По приїзді на військову базу, президента Ніксона вітав віце-президент Джералд Форд, який у своїй привітальній промові дав високу оцінку заходам президента Ніксона на міжнародній арені в справах закріплення миру. Стейт Мейн репрезентував губернатор Куртіс. По закінченні привітальних церемоній і після промови, президент Ніксон з дружиною та почотом відразу відлетів на відпочинок до Кей Біскейн на Флориді, де зупиниться до початку наступного тижня. Як тепер виявилося, стан здоров'я Президента не є задовільний і хоч він знав про можливі ускладнення у зв'язку з ненадійною хворобою запалення вен і ціпом крови у нозі, він все таки рішився на поїздку спершу на Близький Схід, а відтак до СССР.

Генрі Кіссінджер інформує західніх европейських лідерів про вершинну конференцію

В той час, коли президент Ніксон повернувся з Москви до ЗСА, державний секретар Генрі Кіссінджер ще остався в Европі, щоб безпосередньо поінформувати західньоевропейських лідерів про хід вершинної конференції в Москві. З цією метою Кіссінджер відвідав Бельгію, Францію, Італію та Західню Німеччину. Як відомо, західні европейські уряди постійно нарікали на те, що уряд ЗСА не інформує їх про свою політику, а зокрема про розвиток відносин з СССР, що їх найбільше цікавить. Згідно з домовленням про постійну консультацію у поточних справах зовнішньої політики, Г. Кіссінджер відбуває ці зустрічі у Західній Европі.

Під час поїздки на Близький Схід Президент ризикував своїм життям

Маямі. — Особистий лікар президента Ніксона д-р Волтер Ткач заявив представникам преси, що під час недавньої поїздки на Близький Схід президент Ніксон, який хворів тоді на запалення жил (флебіт), ризикував своїм життя. Д-р Ткач сказав, що перестерігав Президента, ща згусток крови в його нозі, спричинений флебітом, може дійти до серця або мозку та вбити його, але президент Ніксон заявив, що „має обов'язок відбути цю подорож". Заява д-ра Ткача про небезпеку для життя Президента заперечує недавні заяви речників Білого Дому, які твердили, що хвороба проминула ще перед від'їздом Президента на Близький Схід, і які нічого не згадували, що президент Ніксон мав згусток крови в нозі. Д-р Ткач також сказав, що коли напередодні відлету на Близький Схід Президент перебував у Зальцбургу, то лікарі радили йому піти до шпиталя на лікування, але президент Ніксон відкинув цю пропозицію. Під час пресового інтерв'ю д-р Ткач також поінформував, що хоча в кінці подорожі на Близький Схід недуга вже була майже вилікувана, то все одно життя Президента було ще в деякій небезпеці, коли він відбував подорож до Совєтського Союзу. Нога Президента ще й тепер підпухла, бо згусток крови залишився в жилі, але причепився до стінки жили й тому небезпека проминула, сказав д-р Ткач. Особистий лікар Президента виявив задоволення, що після повороту із Совєтського Союзу. президент Ніксон нарешті постановив відпочити. Це повинен був зробити тому кілька тижнів, сказав д-р Ткач.

Департамент Справедливости відкидає можливість змови в убивстві Альберти Кінг

Вашингтон. — Департамент Справедливости прийшов до переконання, що не було жадної змови в убистві Альберти Кінг, матері Мартина Лютера Кінга мол., відомого борця за рівні права для негрів. Заступник асистента генерального прокуратора К. Вілліям О'Коннор заявив, що молодий негретянський студент Маркус Шенолт напевно „діяв сам", коли в неділю, 30-го червня, в церкві в Атланті, Джорджія, вбив Альберту Кінг і диякона Едварда Бойкіна та поранив одну жінку. Раніше поліція та працівники Федерального Бюра Інвестиґації розглядали можливість, що таки існувала змова, бо близький приятель Шенолта Волтер Брукс був заявив представникам преси, що він та Шенолт належать до організації, метою якої є вбивати негретянських пасторів і провідників, які, на думку членів цієї організації, обманюють негрів і провадять їх до неправильної мети. Але день пізніше Брукс заперечив, що він і Шенолт належали до такої організації.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН І Л. БРЕЖНЄВ ДОМОВИЛИСЬ: В КИЄВІ БУДЕ ВІДКРИТИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ

Москва. — Аґентство „Асо- американсько - совєтському комюніке, що було опубліковане на закінчення вершинної конференції між президентом Р. Ніксоном та генеральним секретарем ЦК КПСС Л. Брежнєвим 3 липня, є розділ, в якому говориться про погодження обох урядів відкрити генеральні консуляти — американський в Києві і совєтський в Ню Йорку. Відкриття двох консулятів обидві сторони мотивують „посиленням розвитку зв'язків між ЗСА та СССР" і бажанням „стимулювати торгівлю, туризм і співробітництво між ними на різних ділянках". Переговори в цій справі мають почати у ближчому майбутньому.

Під сучасну пору ЗСА мають свої консуляти в Москві та Ленінграді, а СССР — у Вашингтоні, Д. К., та у Сан Франсіско. Відкриття двох нових консулятів в Києві та Ню Йорку не станеться скоріше, як під кінець 1975 року. Як інформують американські чинники, зі совєтського боку були висловлені побажання в часі вершинної конференції, щоб ЗСА відкрили свій консулят в Одесі, враховуючи збільшений корабельний рух, головно за рахунок американських кораблів, в одеському порті. Американський Уряд вважав за доцільне мати такий консулят в Києві. „Ню Йорк Таймс" з 4 липня у своїй кореспонденції з Москви інформує навіть, що „американці настоювали на українській столиці Києві, враховуючи той факт, що власне з України теперішній консулят (американський) в Москві одержує найбільше справ, коли йдеться про туристичні візи й інші ділові справи. Київ є третім щодо величини містом Совєтського Союзу з населенням в 1971 році 1,632,000 осіб".

Уряд СССР заінтересований справою свого консуляту в Ню Йорку з уваги на щораз то більший торговельний оборот між СССР і ЗСА і на повязані з цим потреби консулярної допомоги. Під сучасну пору таку допомогу дає совєтська місія при ОН, яка знаходиться в Ню Йорку, але становище американського Уряду є, що ця місія не має права виконувати консульських завдань. СССР мав консулят в Ню Йорку до 1948 р., коли дійшло до кризи в американсько - совєтських взаєминах у зв'язку з втечею працівнички консуляту Оксани Косенкіної з приміщення консуляту. Не маючи іншої змоги це зробити, вона вискочила крізь вікно і нею заопікувалися американські чинники, давши їй право азилю. У відповідь на це, совєтський уряд закрив свої консуляти в Ню Йорку та Сан Франсіско і на його вимогу закрито американський консулят у Владивостоці

Як відомо, свого часу деякі законодавці у Вашингтоні, з ініціятиви президента Українського Конгресового Комітету Америки проф. Лева Добрянського, вели акцію, щоб домогтися відкриття американської амбасади в Києві, що є столицею конституційно „суверенної" Української ССР, члена-основника Об'єднаних Націй. Домовлення про відкриття американського консуляту в Києві тільки потверджує колоніяльний стан та фікцію „суверенности" Української ССР.

В НЮЙОРКСЬКІЙ ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ ВЛАШТОВАНО ВИСТАВКУ „САМВИДАВНОЇ" ЛІТЕРАТУРИ

Ню Йорк. — Заходами працівників Слов'янського відділу Нюйоркської публічної бібліотеки при 42-ій вулиці тут влаштовано дуже цікаву виставку „самвидавної" літератури під назвою „Дисидентська Література в СССР". Виставка, яка находиться на 2-му поверсі цієї бібліотеки в коридорі Слов'янського відділу, була відкрита 5-го червня і потриває до 15-го вересня ц.р.

При головному й бічному входах до бібліотеки вивішено афіші, які інформують прохожих про цю виставку. На афішах подані назви деяких „самвидавних" творів, російських і українських.

Сама виставка складається із трьох стендів, один з яких призначений виключно українській „самвидавній" літературі. Тут відвідувач побачить кілька чисел „Українського вісника", „Поезії з України" Ігоря Калинця, „Берег чекань" Василя Симоненка, „Молодь Дніпропетровська в боротьбі проти русифікації", „Широке море України", „Українська інтелігенція під судом КГБ", а також англомовні видання таких „самвидавних" творів як „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Івана Дзюби, „Репортаж із заповідника Берії" Валентина Мороза та „Лихо з розуму" В'ячеслава Чорновола. Коло кожного „самвидавного" твору чи збірки творів англомовний відвідувач знайде коротке пояснення про твір та про його автора, а по середині стенду є довше загальне пояснення про українську „самвидавну" літературу та про рух спротиву в Україні. Тут дуже влучно зазначено, що український рух спротиву різниться від російського дисидентського руху тим, що українці виступають не тільки в обороні політичних і громадських прав, гарантованих совєтською Конституцією, а головну увагу звертають на проблему примусової русифікації та денаціоналізації їхньої Батьківщини. У поясненні зазначено, що українські інтелектуалісти в своїх „самвидавних" творах вказують що політика русифікації, яку провадить Москва, є проти Конституції та законів самого Совєтського Союзу. На стіні над українським стендом поміщено побільшену репродукцію відомого звернення Михайла Гориня, Івана Кандиби та Левка Лук'яненка до Комісії Оборони Людських Прав при Об'єднаних Націях, в якому ці українські політичні в'язні закидають таборовим властям, що додають їм до їжі отруту.

Другий стенд присвячений „самвидавним" творам російських дисидентів. Тут, наприклад, є „Архіпелаг ГУЛаг" Александра Солженіцина та інші твори цього автора, є також „Чи проіснує Совєтський Союз до 1984-го року" Андрея Амальрика, „Пісні" Александра Галіча, „Весняний лист" Александра Єсеніна - Вольпіна, „Полудень" Наталії Горбаневської, де описано протест в Москві проти інвазії на Чехо - Словаччину, французькі та англійські переклади „Хроніки поточних подій" тощо. Над стендом на стіні поміщено знімки Андрея Амальрика, Андрея Сахарова, Александра Солженіцина, Валентина Мороза та Вячеслава Чорновола.

Дуже цікавий є третій стенд, дерозміщені „самвидавні" видання білорусів, естонців, литовців і лотишів. Білоруси представлені двома

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАДІЇ СВІТЛИЧНІЙ ЗАГРОЖУЄ ПСИХІЯТРИЧНА В'ЯЗНИЦЯ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Згідно з вістками з СССР, органи КҐБ загрозили Надії Світличній, яка тепер перебуває у Мордовських таборах примусової праці, перенесенням до т. зв. „психушки", себто психіятричної лікарні, якщо вона не припинить писання скарг проти брутальної поведінки таборових властей. Попередньо вже стало відомо, що в подібній небезпеці знаходиться Вячеслав Чорновіл.

Надія Світлична була заарештована в квітні 1972 р. під час масових арештів українських інтелектуалістів. Вона є рідною сестрою літературного критика Івана Світличного. Надію Світличну судили в Києві 23-24 березня 1973 року і засудили на 4 роки таборів примусової праці та заслання.

Є також вістки, що в процесі дальшого переслідування української інтеліґенції, органи КҐБ посилили свій терор супроти таких видатних діячів української культури, як перекладачі чужомовних літератур Григорій Кочур та Микола Лукаш, а також проти письменника Сергія Плачинди.

В УКРАЇНІ ЗІБРАЛИ 1200 ПІДПИСІВ В ОБОРОНІ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ, ЗААРЕШТОВАНО о. В. ПРОКОПОВА

Стокгольм, Швеція (УІС „Смолоскип"). — Українські католики Львівської області зібрали 1200 підписів, домагаючись, згідно з законами СССР, дозволу на відкриття Католицької Церкви в Україні. У зв'язку зі збиранням підписів, з кінцем 1973-го року був заарештований у Львові о. Володимир Прокопів, після чого він був відставлений в Київську психіятричну лікарню.

Вістку цю подано у 9-ому випуску „Хроніки Литовської Католицької Церкви" (Литва, 1974), яка тількищо сюди дісталася.

Згідно з цим випуском литовської „Хроніки", священик В. Прокопів народився в 1914 р. в Карпатській Україні. Закінчив вищу теологічну освіту в Римі. Згодом був священиком в Україні. Був засланий в Казахстан, де вів місійну працю в Акмолинську. В часі масового арештування українських католицьких священиків, о. В. Прокопів переїхав в Литву, де працював фізично і тайно виконував свої священичі обов'язки серед литовських і українських вірних.

В „Хроніці" теж інформується про зібрання у Львівській області 1200 підписів під петицією в обороні Української Католицької Церкви. Делеґацію, яка їздила у цій справі до Москви, супроводжав також о. В. Прокопів. Повернувшись з Москви до Вильна, де він жив, о. В. Прокопів побачив, що на його помешканню було зроблено обшук. Подібні обшуки були зроблені також серед тих українців Львівщини, які везли прозьбу до Москви.

Священик В. Прокопів до свого задержання жив на такій адресі: В. Прокопів, вул. Милдос, д. 13, кв. 3, Вільнюс, Литовська ССР.

А. Сахаров припинив голодівку

Москва. — Аґенство „Асошієйтед Прес" повідомило, що на доручення свого лікаря академік-дисидент Андрей Сахаров припинив свою голодівку, яка тривала шість днів і мала на меті звернути увагу президента Ніксона на долю в'язнів в СССР та на порушування совєтським режимом основних прав людини. Протестна голодівка А. Сахарова привернула увагу усього світу, а навіть приневолила совєтський уряд застосувати запобіжні заходи, щоб не допустити до поширення у світі інформацій про голодівку провідного совєтського дисидента. За час голодівки А. Сахаров втратив на вазі понад 17 фунтів, тиск крови в нього понизився був до цієї міри, що виникла загроза для його життя.

Як відомо, напередодні приїзду до Москви президента Ніксона А. Сахаров звернувся до нього та Л. Брежнєва з апелем в справі політичних в'язнів в СССР, додаючи до апелю список 95 в'язнів, серед яких було багато українців. Не одержавши діякої відповіді, він рішився на голодівку, яка тривала шість днів.

Молодь Визвольного Фронту В обороні Валентина Мороза

Ню Йорк. — Як повідомляє Пресова референтура Г. У. СУМА, українська молодь, об'єднана в СУМА, ТУСМ-і, як також Дружинники СУМА та молодь інших студентських товариствах, що діє в системі Організацій Українського Визвольного Фронту, вирішили провести на терені ЗСА відповідні акції в обороні Валентина Мороза, який, як відомо, розпочав в дні 1-го липня ц. р. голодівку. Щоб змобілізувати, головно чужу опінію і схилити її стати на захист свободи Валентина Мороза, та всіх інших культурних і політичних в'язнів, названі організації розпочали з днем 1-го липня широкозакросну акцію писання індивідуальних листів до президента Ніксона, сенаторів і конгресменів, генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма і впливових політичних та культурних діячів ЗСА. Листи висилаються масово, бо молодь СУМА перебуває якраз тепер у виховно-відпочинкових таборах і Елленвіл, Чикаго, Детройті і других місцевостях. На деякі листи вже надійшло кілька відповідей, в яких автори запевняють свою підтримку і просять додаткових інформацій про Валентина Мороза і його теперішні тюремні обставини.

„ГОДИНА УКРАЇНСЬКИЙ МЕЛЬОДІЙ" РОМАНА МАРИНОВИЧА

Елленвіл. — Як повідомляє Роман Маринович, керівник українських радіових і телевізійних передач з Вашинґтону, Чикаго, Ню Йорку й інших більших міст ЗСА, „Година Українських Мельодій" передаватиме в неділю, 7-го липня ц.р. о год. 9-й ранку спеціяльну радіопередачу з приводу Зустрічі Українців Америки і Канади, яка, як відомо, відбудеться в кінці цього тижня 6 і 7-го липня на Оселі СУМА в Елленвіл. „Година Українських Мелодій" передаватиме з Елленвіл зі станції WELV AM 1370 або FM 99,3.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Московська цензура

Американські глядачі, які слухали вечірню програму на телебаченні у вівторок 2 липня, мали особливу нагоду безпосередньо познайомитися з формою контролі засобів масової інформації урядовими совєтськими чинниками. Мова тут про передачі з Москви американських кореспондентів та політичних коментаторів, які були акредитовані в рямках офіційної візити президента Ніксона в СССР. Згідно з домовленням, американські кореспонденти мали право без ніяких перешкод користуватися послугами совєтської телевізійної системи для пересилання вісток та коментарів безпосередньо до ЗСА з Москви та інших місць перебування президента Ніксона. За ці послуги СССР одержав понад чверть мільйона долярів.

Як виявилось, совєтські чинники були приготовані респектувати домовлення з американськими пресовими агентствами, але тільки у випадку, коли передавані американськими кореспондентами матеріяли не містили в собі нічого критичного на тему СССР і совєтської внутрішньої та зовнішньої політики. Так склалось, однак, що поїздку президента Ніксона до СССР рішили відповідно використати совєтські дисиденти, щоб при цій нагоді звернути увагу світової опінії на внутрішню ситуацію в СССР. Промотором цієї акції став академік - дисидент А. Сахаров, голова Комітету Оборони Прав Людини в СССР. Того роду постава дисидентів в СССР була дуже невигідна для совєтського режиму і тому він застосував численні запобіжні арешти найвідоміших дисидентів. З різних міркувань КГБ не могло цього заходу застосувати щодо Сахарова.

З точки зору американських кореспондентів поведінка совєтського уряду з дисидентами і акція А. Сахарова заслуговували на коментарі та використання у передачах для населення ЗСА, тим більше, що йшлося тут про своєрідне похідне до перебування президента Ніксона в СССР явище. Інакшого погляду на це були совєтські чинники, які вирішили не допустити до поширення за кордоном інформацій про совєтських дисидентів, стосуючи типово совєтську методу цензури передаваних інформацій по радіо і на телебаченні. Не маючи змоги заборонити американським кореспондентам говорити, керівництво совєтського телебачення доручило технічним працівникам у „критичних моментах" вилучувати американських кореспондентів. Порядком виянення, кореспондентів повідомлено, що самі „технічні працівники" відмовилися передавати „антисовєтський матеріял". Так на практиці в СССР виглядає свобода слова, що нібито має бути навіть гарантована совєтською конституцією.

Потьомкінська „суверенність"

Совєтська урядова пресова агенція ТАСС 29-го червня поінформувала про приїзд президента Ніксона і совєтського верховода Брежнєва з їхніми почотами на Крим, подаючи, що „В Симферопольському аеропорті, прибраному державними прапорами ЗСА, СССР і УССР, Л. І. Брежнєва і Р. Ніксона зустрічали перший секретар ЦК Компартії України В. В. Щербицький, голова Президії Верховної Ради УССР І. С. Грушецький, голова Ради Міністрів України А. П. Ляшко, помічник генерального секретаря ЦК КПСС Г. Е. Цуканов, голова виконавчого комітету Кримської области Ради депутатів трудящих Т. Н. Чемодунов та інші урядові особи".

Немає сумніву, що ціла та церемонія була заплянована і переведена з виразною метою: показати президентові Ніксонові та його почотові „суверенність" Української ССР. Він бо приїхав на територію „суверенної" республіки і, логічно, там його, як і Брежнєва привітали „господарі" країни. Черговий логічний висновок — заперечення всіх тверджень „буржуазних націоналістів" про поневолення, колоніяльність, русифікацію і подібне.

Пропагандивний трюк з тією потьомкінською „незалежністю" міг би був мати деякий успіх, але його знівечили таки самі совєтські пропагандисти, не додумавши його до кінця. Із цим бо „суверенним" привітанням зразу насувається запит: як це так, що до міста „суверенної республіки" запрошують американських гостей не її господарі, але таки Брежнєв? Чи міг би, наприклад, президент Ніксон запросити Брежнєва на відпочинок і розмови — скажімо — до Канади?

Незавидної долі України не приховають жадні пропагандивні трюки. Не приховала її і привітальна комедія в Симферополі.

Також мовою говорить зокрема домовлення між президентом Ніксоном і Леонідом Брежнєвим щодо встановлення американського... консуляту в Києві, столиці „суверенної" УССР. Більшого поличника пропагандивні „суверенники" УССР не могли б дістати.

М. Сосновський

„МИРНЕ СПІВІСНУВАННЯ" — ОСНОВА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН НА МАЙБУТНЄ

Від закінчення Другої світової війни минає вже тридцять років, час життя одного покоління, в якому, не зважаючи на критичні періоди та часто небезпечні місцеві війни, народи світу не зазнали лихоліть чергової світової війни. Упродовж кількох останніх років ми спостерігаємо на міжнародній арені незвичайно важливу щодо своїх можливих наслідків тенденцію, яку клясично уточнив президент Ніксон, переходу в міжнародних відносинах від політики конфронтацій до політики переговорів. На практиці це означає видвигнення на перше місце цілої концепції „політики співіснування" різних політичних і соціяльних систем у світі з пляном змагатися за свої цілі мирними засобами. Очевидно, покладення цієї концепції в основу міжнародних відносин далеко не означає повного розброєння у світі і ліквідації загрози війни. Принаймні таких можливостей немає ще на сучасному етапі, коли провідні держави існуючих політично - воєнних бльоків все таки свою „політику співіснування" спирають на точно визначеному балянсі воєнних сил, а в першій мірі на наявності в них відповідної кількости „відстрашуючої зброї" — міжконтинентальних ракет з потужними атомовими зарядами.

Якраз закінчилися в Москві „вершинні наради" між президентом Ніксоном та генеральним секретарем ЦК КПСС Л. Брежнєвим. Того роду три вершинні конференції за останні три роки між двома світовими надпотугами безумовно заважили на „характері" міжнародних відносин під сучасну пору, і це очевидне не тільки у відносинах між ЗСА та СССР, а й між СССР і совєтським бльоком та іншими державами Західньої Европи. Доказом цього є двосторонні договори СССР і його сателітів з державами західнього бльоку, формальне визнання Заходом політичного статус кво в Европі і врешті, факт започаткування Загальної европейської конференції для справ безпеки і співробітництва з участю ЗСА та Канади.

Тридцять років на відтинку міжнародних відносин без нової світової війни при наявності існування воєнних бльоків (НАТО і Варшавський пакт), які якраз в цьому році відзначали своє 25-річчя, коли стільки разів передвіщено неминучість чергової війни, це великий злам у мисленні політичних лідерів, що, як нам здається, остаточно заважило на сформулюванні проєкту політики „переговорів" замість політики доцьогочасних „конфронтацій". Очевидно, ніхто не може казати, що в минулому не буде переговорів і підписування всяких угод та встановлення „вічних мирів", які мимо найкращих намірів кінчались воєнними катастрофами. Все це правда, але в минулому в жадному історичному періоді не існували передумови об'єктивного порядку такої міри, як це є сьогодні, що мають вирішальний вплив на дальший розвиток подій. Навіть у час відносно найдовшого мирного періоду після Віденського конґресу (1815-1914 рр.) того роду об'єктивні передумови не існували, а мир у світі, поминаючи знову ж місцеві війни, зберігся упродовж повного століття.

На нашу думку, цілий світ перебуває в цім періоді свого історичного буття, коли основою міжнародних відносин ще довго буде принцип „мирного співіснування" різних політичних і соціяльних систем. Цей політичний реалітет треба собі повністю усвідомити і з нього поробити належні висновки для себе. Не йдеться тут про те, які остаточні цілі ставлять перед собою окремі існуючі політично - воєнні бльоки. Основним є сприйняття, як зобов'язуючої всіх засади, що, які б ці цілі не були, включно з повним підкоренням собі противника, не буде застосована збройна сила у світових розмірах. Передумовою цього є визнання за кожною стороною права змагатися за свою кінцеву мету навіть, якщо такою є знищення політично - ідеологічного противника, але це змагання має вестися „мирними засобами", з використанням економіки, науки, культури тощо, а в найгіршому випадку не виходити поза місцеві війни.

Така постанова проблеми у відносинах між державами, а зокрема між двома надпотугами — ЗСА і СССР — зарисувалась вже досить виразно, але можливо, що не всіма покищо належно і до кінця усвідомлена. Це видно з дискусії, наприклад, в ЗСА, а також з дискусії в окремих західніх країнах. Ця нова настанова на відтинку міжнародних відносин знаходить чи не найвиразніше віддзеркалення у виступах совєтських лідерів, а також у дискусії на сторінках совєтської преси, де постійно наголошується своєрідну діялектику політики „мирного співіснування" у тому розумінні, що вона є цілком співзвучна з принципом безупинної клясової, а зокрема політично - ідеологічної боротьби з капіталістичним світом, з передріканням, що „соціялістична с п і вдружність держав" у цій боротьбі переможе „капіталістичний світ" і встановить „світову систему соціялізму". Треба відзначити, що того роду проєкція не повинна викликати здивування, мовляв, вона суперечить „політиці співіснування". Воно не так, бо „політика співіснування" не означає припинення боротьби ідей, чому останньо на Загальній европейській конференції для справ безпеки

(Закінчення на стор. 4-ій)

Валентин Коваль

„НЕ ТУДИ ДОРОГА!"

Під цим заголовком в „Свободі" з 19-го червня ц.р. Мирослав Прокоп критикує „російських дисидентів, які шукають співпраці з українцями", як це він подає в підзаголовку.

За таких „російський дисидентів" він приймає Олександра Єсеніна - Волпіна, Юрія Штейна і Наума Каржавіна, які виступали в обороні В. Мороза й інших переслідуваних в СССР на зборах в Українському Народньому Домі, що їх був скликав Комітет „оборони українських політичних в'язнів" на чолі з головою Б. Витвицьким і секретарем Р. Купчинським. До речі цих „комітетів" вже натворилося стільки, що важко в тому розібратися, хто є хто?

Названі особи недавно виемігрували з СССР і за національністю є жиди, а тому ототожнювати їх з „росіянами", як це робить М. Прокоп, є щонайменше дивним, тим більше дивовижно говорити про те, що саме оці „російські дисиденти шукають співпраці з українцями".

Після закінчення зборів, я розмовляв з Юрієм Штейном, і він погодився з моїми порадами на майбутнє, про що буде мова нижче.

Найперше слід підкреслити, чого не зробив М. Прокоп, що названі вгорі три дисиденти з СССР не виступали від імени „росіян" і правильно робили, бо їх для цього ніхто не уповноважував і мабуть цього ніколи не зроблять росіяни. Останні зовсім не кваплятся розмовляти з українцями про співпрацю, бо немає серед них людей хоч би типу Сахарова, який, в останньому часі заговорив дійсно в обороні ВСІХ, а не лише росіян. І що найголовніше, що в його полеміці із Солженіциним, академік А. Сахаров ясно і недвозначно заявився за повну державну незалежність України, чого раніше не було.

Як мешканці Росії (Москви і Ленінграду), О. Єсенін і Ю. Штейн і Н. Каржавін виявили свою повну необізнаність в справах поневолених неросійських народів в СССР і тим мільше з настановами представників цих народів на еміграції.

Ті, що кличуть на такі зустрічі новоприбулих з СССР, а зокрема жидів, бо лише вони і мають такі можливості виїзду, перед тим, як їх запросити на якісь громадські зоори, повинні перевести з ними кілька розмов і в багатьох справах поінформувати. Звичайно, для цього треба досконалого знання підсовєтських відносин, а найголовніше знання російської мови, якою ці люди розмовляють.

Юрій Штейн наприклад, коли говорив про СССР, то увесь час називав його „Росією". Йому, як основоположникові Ініціятивної Групи в обороні Людських Прав в СССР, на чолі якої стоїть А. Сахаров, не личить „признаватися" в тому, що він „не розуміє" — „чому Україна не має самостійности?" — на яку очевидно, вона цілком заслуговує, але... „не час ділити шкіру невбитого ведмедя".

Це вже „обработка" еміграційних єдинонеділимців, серед яких побували названі три особи й одержали „консультацію".

Але слід згадати про дуже важливу заяву Ю. Штейна, про яку не згадує М. Прокоп.

Він дослівно заявив, що основоположником Ініціятивної Групи в Москві був запроторений нині до психіятричної лікарні інженер Леонід Плющ, який для цієї мети спеціяльно приїздив з України й зустрічався з А. Сахаровим.

Тоді, каже Ю. Штейн, Л. Плющ привіз з України вже готові пропозиції й пляни, на яких має бути базована Оборона Людських Прав в СССР. І саме ця ініціятива українців щодо співпраці з росіянами налякала правлячу кліку в Кремлі. Тому КГБ найбільше мститься на Плющеві.

Заява Ю. Штейна є дуже вимовна, бо досьогодні національне обличчя Леоніда Плюща було досить невиразне. Ніде в пресі, зокрема в американській, про ролю цієї людини поряд А. Сахарова нема докладних інформацій.

Найбільше невдалим був виступ Н. Каржавіна. Він наприклад твердив, що в СССР немає ніякої русифікації? Хоч в приватних розмовах після зборів мусів визнати, що русифікація таки є. Однак найцікавішим було його твердження, що ось він був знайомий з Бажаном, Корнійчуком, Рильським, Тичиною й перекладав їхні твори на російську мову, але, каже він, я ніколи від них не чув про якесь „українське питання" чи скарги на русифікацію?

Щойно, заявив Каржавін, нас у Москві вразила мов блискавка українська національна стихія в 1970 році, яка мов та хвиля прокотилася Україною. Такі постаті, як Мороз, Караванський, Ліна Костенко й багато інших, знані по всьому СССР, як борці за свободу... Однак і тут у Каржавіна не вистачило відваги сказати про справжні причини українського піднесення.

І добре зробили ініціятори зборів, що закінчили їх без запитів і дискусії, бо з людьми, які в багатьох справах не поінформовані, як в підсовєтських, — у відношенні до поневолених Росією народів, — так і в еміграційних відносинах між представниками цих народів і росіянами, — не було про що дискутувати. Їх спочатку треба правильно поінформувати.

Автор цього коментаря в довшій розмові з Ю. Штейном пояснив йому, що їм, як жидам, цілком вільно виступати від жидівського імени в обороні людських прав в СССР, бо жиди там є поневоленою національною меншиною. І такі їхні виступи будуть підтримані й прихильно сприйняті всіма поневоленими Росією народами. Виступати ж від імени росіян вони, як жиди, не мають ніякого права. Хай про це трубуються самі росіяни. В розмові виявилось, що росіяни воро-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

Коли зашумлять височенні ялиці, а кучеряві смерічки ляжуть на стежку дивовижними фантазійними тінями, коли у темінї гантерського таємничого вечора засвітяться жаринками мигунчики - світлячки, тоді, наче зайву одежу, скидаю з плечей роки, і йду підлітком у гори палити Свят - Іванську собітку.

Вони, ті гори, верблюжими горбами обгорнули село Ялин. Там ялівець і ожини, і кущі пахучої рожі, і суниці, мов ті черешні, запашні й солодкі, як спогад мого дитинства.

У ніч під святого Івана гори горіли вогнями, собітки - ватри стріляли полум'ям, сипались іскри, стелився жар.

Хлопці - підлітки в безжурному захваті скакали почерез вогонь, що, за повір'ям, приносив силу, щастя, здоров'я і снагу.

Дівчата співали пісень, кружляли довкола собіток хороводом, а старші, пильнуючи онуків, раділи молоддю і згадували своє дитинство.

Містерія Купальської ночі тихо сідала на землю.

Мені, малій дівчинці, хотілося і собі скочити почерез жар. Чим же я гірша від хлопців?

— Ти не скачи, дівчині не годиться, — сказав сусідський Іваньо. — І ти не боса, будуть з тебе сміятися. У нас в черевиках не скачуть.

Я відвернулась з образою від хлопця, гадаючи, що він тільки так, із заздрощів, щоб я не скочила вище і дальше від ровесників - хлопців.

Тримаючись цупко Маминої руки, я таки готовилась до скоку, набирала відваги, обдивляла місця, де, куди і як скочити буде найліпше.

Звільнившись якось на хвилину від Маминої дбайливої уваги, я прожогом скинула сандалі й дрібними дитячими ногами відбилась стрибком від втоптаної хлопцями трави...

Я вчула жар під собою, страшну, пекельну спекоту яка оповила мої ноги, що вгрузли в розпечений попіл...

О, чудодійна Свят - Іванська ноче! Ти закрила серпанком мій біль, мою муку, попечені, попарені ноги.

Я й не тямлю, хто ніс мене на руках додому, певно тато.

Сліз і плачу ніхто, крім мами, не бачив. А Іваньові, сусідському хлопцеві, я сказала звитяжно:

— А бачиш, я проскочила, боса проскочила, хоч і дівчина.

З НАШИХ БУДНІВ

З ІВАНАМИ СПРАВА

Під час відкриття традиційної, „козацької" виставки картин в мотелі „Ксеня", в Гантері, достойний сеньйор Козачого Роду, знаменитий Еко, звернув увагу на те, що з деякого часу Гантер „геть чисто змінився!" Тоді присутні гості стали підраховувати присутніх Іванів, і що з того вийшло?..

Нинішній фейлетон.

Само собою розуміється, що фалангу Іванів очолює св. Іван Хреститель, патрон місцевої, гуцульсько-буковинської церковці й парафії, славної з кольоритних, гантерських празників, властового свята віночків і тому подібного. Зараз поруч стоїть незамінний церковний староста, один з „акторів і благодітелів святого храму сего", він же співфундатор „Гражди", д-р Іван Макаревич, хірург - христолюбець. А прикрасою вищезгаданої „Гражди" є гантерська „одиначка", письменниця Іванка Савицька, яка на літо злітає з „Орлиного Гнізда" в Джерзі Ситі в ці Блакитні гори, щоб робити рух з образами, вишивками, керамікою та іншим мистецтвом.

А хто в Гантері не бачив та й не знає одного з найславніших українських рибалок в екзилі, пострах пстругів і мерен річці Скогарі та в сусідніх потічках, почесного ліомайстра ОБЛІД-у, інж. Івана Вінтоняка?.. До того ж, кажуть, його вірному адьютантові, п. Костикові, тільки припадково дали ім'я „Степан": він, фактично, теж мав називатися Іваном! Далі, в Гантері відпочиває один з видатніших пенсіонерів, колишній редактор львівського „Діла" і нашої „Свободи", Іван Кедрин-Рудницький, в якого вакації починаються і кінчаються на розшуках за партнерами до бриджа. Тут же літом резидує голова Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, інж. Іван Жуковський, що навіть тут, так би мовити, на лоні природи, турбується оплаканими фінансами Клюбу і з метою їх оздоровлення — придумав таку хитру штуку, як літній Літературно-Мистецький Ярмарок у мотелі „Ксеня", під протекторатом рабіна гумористів, Едварда Козака-Ека. Розуміється, що такий „ярмарок" не відбудеться без всюдиприсутнього ред. Івана Дурбака з Трой, Н. Й., або так званого „Троянського Івана".

Я зумисне так склав цей „іванівський" реєстр, щоб наш гантерський війт, колишній король стрільців СК „Україна" та ужгородської „Русі", Влозьо Кобзяр, замикав похід, а це тому, що він, неначе римський бог, Янус, є Іваном з двома обличчями: на Івана-Купала він — „Іван", а в празник св. Володимира — „Влодзьо". Отже має нагоду приймати дарунки за новим і старим календарем. Цього літа ці святкування мають особливо врочистий характер, бо вони пов'язані з 65-річчям Івана Володимира Кобзяра, якому сотвори, Господи, многії літа і стільки ж гостей в мотелі, як води у річці та грибів у лісі!

І. К. Б. Р.

О. Т.

„ВОНИ ВИЖИЛИ"

ПОЇЗДКА НА ЗМАГАННЯ, ЩО СТАЛО ЗМАГАННЯМ ЗА ЖИТТЯ

5

Дорога була важка. Вже була сьома година вечора, а до вершка далеко-далеко. Правда і їхній літак виглядав вже для них, як цяточка. Треба було повертатись, щоб не замерзнути вночі серед снігів. Правда ця група віднайшла одне з розбитих крил літака і крісло з тілом котрогось із пасажирів. Тіло було спалене, значить вибухнуло пальне при упадку. Зербіно витягнув документи з кишені померлого й всі вони повернулись до свого примітивного затишшя. Першим завданням мало бути віднайти хвіст літака. У хвості мали бути батерії і за їхньою допомогою можна було б змонтувати радіонадавання. Юнаки стали жвавіші, бо вже не голодували. Дві особи все ще не їли м'яса, це подружжя Метоль. Не допомагали всі намови. Один з юнаків, Педро Альгорта говорив їм: „Уявіть собі, що це причастя. У Службі Божій так і говориться. Повірте, що це тіло і кров Христа, що дав нам це для того, щоб ми жили". Вкінці обидвоє Метолі прийняли єдину доступну для них поживу.

Справу рятунку відсунула подія, про яку ніхто не думав і якої ніхто не сподівався. Сімнадцятий день їхнього примусового побуту в „готелі" спорудженому з розбитого літака у високих Андах на висоті 12 тисяч стіп (29 жовтня) був погідний. Юнаки, всі, за групами, виконали свої завдання. В полудне спожили звичайну тепер поживу. Що більше, стали підбирати і приділювати більше харчів і менше затруднювати тих міцніших, що їм можна буде доручити зробити перший вимарш у світ. Вже майже всі спали. Рой Гарлій прикривши лице сорочкою, не спав; він думав про листи, що їх писав Ніколич до своєї дівчини: хто їх доручить? І тоді раптом почув він, якби якийсь великий кусень металю впав на літак. Він відсунув сорочку з лиця іпобачив, що вся їхня кабіна засипана снігом. Він кинувся до першого з краю юнака, це був Карлітос Паєз. Відсунув сніг з його лиця, та все ж Карлітос не міг рушитись з-під ваги снігу. Оглянувся довкола й побачив, що із снігу виставають деякі руки. Гарлій був у розпуці. Він бачив, що він єдиний визволився з-під снігу і може порушуватись. Опритомнівши, він допоміг визволитись з-під снігу Канессі, а тоді вони обидва допомогли вийти Штравхові, Паезові і Сабеллі. Юнаки, що змогли видертись із обіймів снігу, стали гребти, щоб видобути інших товаришів. Першого, що його вигребли, був провідник команди Марсельо Перез. Одначе допомога була запізна: Перез був уже мертвий. Лявіна поглинула вісім жертв. всі, хто залишився живий, не виходили з кабіни, бо надворі шаліла буря. Щойно третього дня після цієї катастрофи, 1-го листопада, деякі відважились вигребти прохід у снігу і вийшли на дах літака, щоб нагрітись на сонці. Наступні дні були виповнені працею: треба було вичистити кабіну від снігу і винести нових померлих. Міцніші з-поміж 19 тратованих спорудили з металю спеціяльні лопати, щоб відгорнути сніг з кабіни, і пристособити її знову для мешкання. Юнаків огорнув новий страх — це думка про лявіни. Вони мусіли тримати деякий запас харчів в кабіні, бо почалась непогода з вітрами і завіями й часто було неможливо висунути носа з кабіни. Упорядкування кабіни забрало вісім днів. Увесь той час юнакам несходила думка про те, як найкраще заплянувати вихід у світ. Усі розуміли, що єдиний шлях визволитись — це дістатись на захід, бо там найближчий їх рятунок: Чіле. Але на дорозі до Чіле стояла велетенська біла від снігу мертва гора. Знову підібрали міцніших юнаків, що їм було призначено зробити новий вимарш, а це Паррадо, Канесса, Гарлій, Паєз, Туркатті, Візінтін і Штравх. Всіх їх звільнили від щоденної праці, дозволили їм на більший відпочинок, приділювали їм більші порції харчів. Щоб подолати важкий вихід на гору, вони мусіли бути міцні і підготовлені.

Перша (четверта з черги) група у складі Паєз, Гарлі і Візінтін вирушили восьмого дня після лявіни й її ціллю було обійти гору низом, щоб в той спосіб переконатись, чи цим шляхом не можна продістатись на дорогу до Чіле. Дорога була дуже важка, юнаки поглинали в снігу й скоро, вдійшовши від літака, втратили орієнтацію, як далеко вони зайшли. Втомлені, всі порішили повернутись до кабіни. В поворотній дорозі Паєза зовсім опустили сили і він впав у сніг і не міг поступити ні кроку. Насилу товариші, підтримуючи доволікли його до кабіни. Цей новий неуспіх не зломив юнаків. Вони порішили, що вдруге треба добре підготовитись. З науки у школі вони знали, що коло 15 листопада морози вщухнуть і сніг пічне трохи топитись — так, що йти по ньому буде легше. В міжчасі двох залишенців, що не могли далі лікуватись від ран і виснаження, Рафаель Ечаварен і Артуро Ногусйра, щораз більше підупадали на здоров'ї і вкінці померли. Їх смерть всіх прибила, бо вони думали, що той хто пережив лявіну, повинен вижити, та й ще більше переконувала їх, що вони мусять зорганізувати звідтіля вихід.

Ніччю, коли сон не брався юнаків, вони навіть мріяли про те, що будуть робити, коли вже повернуться додому, перш за все, що вони захочуть з'їсти і чим пригостити своїх друзів. Еспанець Альгорта обіцяв, що запросить усіх на „паейлю", Галій захвалював лакоминку з крему, чоколяди і молока „дульче-де-лече", а наш Паррадо сказав, що запросить всіх до своєї баби на вареники.

Це мале суспільство жило своїм життям і деякі з юнаків виявляли провідницькі тенденції. Паррадо ж ніколи не брався за провідництво. Але тепер, коли вже йшла послідовна підготова до висилки сильної екіпи для віднайдення дороги до Чіле, Паррадо заявив: „Якщо ви й мене не поставите в цю екіпу, я все одно піду. Піду сам". Він не бачив ніякої потреби довше тут залишатись і чекати на порятунок. Хоча на початку Паррадо був важко поранений і кілька днів непритомний, так що всі вважали його мертвим і хоча під час лявіни його також присипало снігом і тільки знання, що в такій ситуації треба якнайменше зуживати повітря і не віддихати часто, врятувало його, Паррадо мав сильний організм і тепер належав до наймiцніших.

17-го листопада екіпа була готова йти. Знову зайшла зміна. До екіпи, крім Паррада і Канесси призначено Туркатті. Але в міжчасі рана у нього на нозі так погіршилась, що — хоч і він був рішений іти — більшість не погодилась на те, щоб він не утруднював екіпу. Його місце зайняв Візінтін. Ця трійка була вже краще підготовлена і випосажена. Вона відпочила й підгодувалася і для неї підготовили тепліші строї, пошиті з матеріялу, що був на кріслах і служив їм за коци. Рішено знову йти долиною, окружити височенну гору і цією окружною дорогою дістатись на захід, в напрямі Чіле. Юнаки несли зі собою запаси поживи, порізане на куски м'ясо, у валізі, нею опікувався Канесса. Вони пішли в напрямі північного сходу. Канесса проводив екіпою і вже було далеко з полудня, коли він гукнув до товаришів: „Я знайшов хвіст!" І справді екіпа попала на хвіст літака, що, відірвавшись при зударі з горою, полетів аж у ту частину підніжжя. Тут знайшли вони багато добра — їхні валізи, а в них і тепла одежа, а головно теплі вовняні скарпетки, светри, спортові жакети, навіть весь лещатарський стрій, давно вже померлого Абаля. Були й деякі харчі.

(Продовження буде)

Вісті з Торонта

Оборона В. Мороза на телевізії. Комітет Оборони Валентина Мороза зааранжував телевізійну програму в обороні українських політичних в'язнів в СССР, а зокрема В. Мороза. Програма тривала півгодини і була висвітлювана два рази: в суботу, 8-го червня о год. 4.30 по пополудні, і у вівторок 11 червня о год. 11.30 перед полуднем на каналі ч. 79 на програмі „Кеч 79". Участь у програмі — панелі взяли: голова Комітету Оборони В. Мороза проф. В. Тарнопольський, канадський видавець творів Мороза англійською мовою, П. Мартін, довголітній в'язень совєтських концтаборів капітан Анатоль Радигін, інж. Б. Сірант та модератор Н. Ріпецький. Уривки із творів В. Мороза читала п-і К. Туркевич. Телевізійна програма була дуже добре опрацьована, та напевно богато причинилась до пізнання дисидентськохо руху в Україні нашими співгорожанами, як рівнож докладно висвітлила особу В. Мороза. Координатором програми був Ярослав Заяць.

Зеленосвяточні поминки

Продовжування нашої гарної традиції увійшло вже в життя українців Торонта, коли кожного року у день Зелених Свят заходами Єпархіяльної Управи БУК відправляється Соборна Панахида за полеглих борців за волю України. Цьогорічна чудова погода не тільки створювала торжественно-святочний настрій, але, головно в неділю, 2 червня ц. р., зібрала на цвинтарі „Проспект", де поховано багато наших людей, велике число старших і молоді, які прийшли, щоб помолитись та гідно й достойно поклонитися тим, які віддали життя за „друзів своїх". Зорганізовані лави Пласту і СУМ, під проводом своїх виховників і наставників, разом із прапорами вишукувались біля символічної могили. Із своїм організаційним прапором прийшли також громадські і ветеранські організації. Соборну Панахиду під проводом Всеч. митрата о. П. Хомина відправляли: о. протопресвітер І. Сиритинський, крилошан В. Жолкевич, о. д-р М. Стасів, о. В. Шараневич, о. Б. Остапович і о. С. Кутний. Змістову і патріотичну промову виголосив о. Б. Остапович. До панахиди гарно співав мужеський хор під проводом Д. Бреденя. Почесну військову сторожу держали українські кадети 283 ескадрону.

Під жалібний салют сурми кадетів та співу „Вічная Пам'ять" похилилися численні прапори, а опісля із багатьох соток людей понеслось спонтанне „Боже нам єдність подай".

Члени ВУК проводили збірку на українських інвалідів та впорядкування могил незнаних вояків. Перед Соборною Панахидою о год. 2 по пол. на цвинт. „Маунт Гоп" була відправлена Соборна Панахида за спокій душі бл. п. митрата д-ра В. Липського у його п'ятиріччя смерти. По Соборній Панахиді отці відправили окремі панахиди на гробах померлих.

Свято героїв

Заходами Організацій Визвольного Фронту відбулося у неділю, 26 травня ц. р. в Українському Домі в Торонті Свято Героїв, яке відкрив коротким і змістовним словом адвокат Степан Кузь. Мистецьку частину програми розпочав дівочий хор СУМ „Діброва" під керівництвом мгра В. Кардаша, при фортепіяновому супроводі Наді Середи. Хор виконав кілька стрілецьких, упівських і народних пісень. Струнний квартер Музичного Інституту ім. Лисенка, в складі — А. Тарапацький (1 скрипка), Орест Келебай (друга скрипка), Роман Гоголь (віоля) і Теодор Баб'як (віольончеля) — виконав В. Барвінського „Квартет соль мажор". Талановиті учні заслужено здобули щире признання. Доповідь, базовану на історичних змаганнях українського народу за свою волю, виголосив ред. В. Макар, знаменитим доповненням якої була інсценізація, що її підготовила мгр А. Стебельська на підставі творів І. Калинця і В. Мороза, а виконали: Юрій Ємець, Христина Яріш, Ірина Пискір, Мирослава Барановська, Мирослава Костів, Ляля Яворська і Лариса Лижняк. Коротку та добірну програму свята закінчено виступом духової оркестри СУМ „Батурин" під керуванням мгр В. Кардаша, яка виконала — „Со святими упокой", „Букет українських пісень" „ Марш діялог" „Ще не вмерла Україна".

Доповідь І. Вовчука

У рамцях „Живої Газети", відділ ЛВУ в Торонті, відбулася у вівторок, 28 травня ц. р. в залі Українського Культурного Центру при вул. Кристі доповідь голови ГУ ООЧСУ проф. Івана Вовчука. Головну увагу доповідач звернув на філософію і ствердження О. Слженіцина, менше на Сахарова. Окремій аналізі він піддав виступи і писання В. Мороза, Є. Сверстюка, І. Дзюби та інших українських літераторів і репресованих письменників. Після доповіді відбулась широка дискусія, запити і відповіді. Чисельно зібрана публіка могла обмінятися думками та прослухати висновків доповідача. Основною думкою доповідача було твердження, що всі процеси слід добре вивчати, їх аналізувати, а передовсім політично думати. Зібрання відкрив голова відділу інж. П. Бубелак, а керував ним Ярослав Сербин.

Пам'ятник Лесі Українці

В неділю, 9-го червня ц. р. Комітет Українок Канади, спонзор побудови пам'ятника Лесі Українці в Торонті, який очолює пані д-р В. Кос, і створений ним комітет побудови пам'ятника, який очолює інж. Л. Вертипорох, влаштували у великій залі УНО Вечір для показу моделю п а м, я т н и к а представникам української громади Торонта. Вечір розпочався о год. 6 веч., у праму його входели: вечеря, показ моделю пам'ятника і мистецька програма. Вечір відкрила коротким словом голова жіночого КУК — д-р В. Кос, передаючи дальше ведення вечора пані д-р Зої Плітас. У мистецькій частині вечора виступали: Г. Сакович — фортепіяновий виступ, співак В. Саковський, та М. Гішко з декламацією вірша Лесі Українки „Завжди терновий вінок", а С. Шимко чудово прочитала „Казку велетня". Представлення і показ проєкту пам'ятника Л. Українки роботи мистця-скульптора М. Черешньовського зробив д-р Б. Стебельський.

Кінцеве слово виголосила голова комітету побудови пам'ятника інж. Л. Вертипорох, закликаючи до дальших пожертв, щоб у скорому часі можна було зреалізувати цей взнеслий і великий почин. Вечір відкрив молитвою о. прот. Ференців, а закінчив о. митрат П. Хомин. Чистий дохід з вечірки призначений на фонд побудови пам'ятника.

В. Дідюк

„НЕ ТУДИ ДОРОГА!"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

же наставлені до жидівських емігрантів, які виступають в обороні людських і національних прав всіх народів СССР. Ю. Штейн сказав, що червоних і еміграційних російських шовіністів єднає одна мета — неділима Росія, і що російська еміграція так само антисемітська, як і комуністична верхівка К р е м л я, що розпалює антисемітизм серед народів СССР.

Я порадив Ю. Штейнові не називати СССР „Росією". СССР це хоч і фіктивний, але „союз' кільк'анадцяти республік, а між ними й Росії (РСФСР). Тому називання СССР Росією — це ображати національну гідність неросійських народів, які живуть в „республіках" : УССР, БССР, ГССР і інших, а найголовніше викликати негативне наставлення до жидівських гостей, коли вони виступають на зборах не росіян, як ось ці, що відбулися тепер З цим він цілком погодився.

Хоч росіяни на еміграції також проти того, щоб ототожнювати Росію з СССР і в останньому часі навіть протестують проти цього перед американцями, але їхні мотиви зовсім протилежні до тих, що їх подано у відношенні до не росіян.

Російські шовіністи на еміграції, наприклад, протестують проти того, що в американській пресі, чи на телевізії, концентраційні табори в СССР називають „російськими". Але вони не протестують, коли наприклад спортсменів у збірній команді СССР всіх називають „росіянами". Чи коли пишуть про успіхи СССР в космосі. Тоді ці досягнення приписується „російському генієві" І Ю. Штейн признав, що з цією справою росіяни знаходяться в безвихідній ситуації.

Якщо поневолені червоною Росією народи домовлятимуться з росіянами про долю „шкіри ведмедя", то лише при умові, що вона буде наперед для кожного корисною.

З цим Ю. Штейн також погодився.

Я думаю що ці завваги внесуть ясність в поняття українсько - російської співпраці в справі оборони прав людини в СССР, якої фактично не існує на еміграції.

Померла дружина композитора В. Овчаренка

Маямі, Флоріда. — Після короткотривалої недуги померла тут св.п. Євгенія Микитівна Овчаренко, дружина композитора і диригента Василя Овчаренка. Смерть наступила 17 червня 1974 р. від другої серцевої атаки. Поховано її з усіма християнськими почестями 26 червня на місцевому цвинтарі.

Сл. п. Євгенія М. Овчаренко народилася 1889 року на Наддніпрянщині. Маючи добрий і вишколений голос, вона співала в Українській Капелі у Харкові, а також у рзних українських хорах. На еміграції брала участь у хорах в українських церквах. Була вірним другом композитора Василя Овчаренка, автора музики до опери для молоді „Лис Микита", оперет, симфоній, залишивши його самотнього у похилому віці.

Даймо відсіч ворожій провокації

Посилення процесів руху спротиву у змагу за національне становлення і культурну самобутність українського народу в Україні, в парі з активною підтримкою цих визвольних процесів українською еміграцією у вільному світі, викликає не тільки жорстокі переслідування і в'язнення українських патріотів в Україні, але теж і послідовну агентурну акцію Москви проти української самостійницької еміграції.

На протязі минулих років часто появлялись в україномовній совєтській пресі, призначеній для української еміграції, а також у чужомовній пресі, в тому й американській, провокаційні статті проти поодиноких провідних українських діячів та організацій і установ, з намаганням заплямувати їхнє добре ім'я і діяльність.

До таких чергових ворожих провокацій треба зараховувати повідомлення в „Ню Йорк Таймс" з дня 6-го червня ц.р. під заг. „37 під розслідом у злочинах нацистів", де між різними громадянами з балтійських країн названо теж кількох українців, а між ними відомого політичного й громадського діяча, старшину Української Повстанської Армії, відзначеного за заслуги Золотим Хрестом УПА, Лева Футалу, як тих, що їх Бюро Еміграції і Натуралізації перевіряє під закидом нацистських воєнних злочинів.

У слід за повідомленням у „Ню Йорк Таймс", появилась теж стаття в місцевій газеті в Йонкерсі, Н. И., „Гералд Стейтсмен", з 7-го червня ц.р., під вимовним заголовком — „Громадський лідер під розслідом у воєнних злочинах", де сказано, що Лев Футала, це колишній командир „української фашистської армії", що була створена нацистами, по їхній інвазії України, та яка була відповідальна за масові екзекуції Жидів у Бабиному Ярі, біля Києва, 29 і 30 вересня 1941 р. . .

Намагання ворожої агентури інсинуювати в американській пресі відповідальність УПА за нацистські екзекуції жидів у Бабиному Ярі в 1941 році, коли УПА ще й не існувала, а Лев Футала був до 1944 року студентом у Львові і щойно в 1944 р. вступив у ряди УПА, — надто очевидне як ганебна провокація з метою заплямувати перед американцями і жидами славне ім'я Української Повстанської Армії, яка по-геройськи боролась проти московського й німецького окупантів України, зокрема добре ім'я старшини УПА Лева Футали, у час, коли на американській землі появились колишні в'язні совєтських концтаборів — жиди Шифрін і Радигін, які публічно розповідають про страхіття і життя в'язнів у совєтських концтаборах, зокрема про переслідування у в'язницях і таборах колишніх членів УПА і ОУН та культурних діячів українців.

Намагання Москви роз'ятрувати пристрасті й наставляти інші національні групи проти українців, це відома тактика, стосована ворогом в Україні, в концтаборах і в країнах вільного світу, де живуть українці. Цій ворожій затії українська спільнота мусить дати відсіч одним — суцільним фронтом. Москва мусить відчути, що ніякі провокації й переслідування українських патріотів в Україні й на еміграції, не спинять визвольних зусиль українського народу, а навпаки, ще більше стимулюватимуть спротив і завзяття у боротьбі за відновлення суверенности й соборности України.

В обороні доброго імени старшини УПА Лева Футали Т-во кол. Вояків УПА почало заходи, щоби відповідальні за провокацію особи чи жидівські організації, які безпідставно обвинувачили Лева Футалу, були притягнені до судової відповідальности.

Головна Управа
Т-ва кол. Вояків УПА

Ню Йорк, 12 червня 1974

. . . Виставка „Самвидавної" Літератури

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„самвидавними" поезіями та оригіналом віршованого „Заповіту" білоруського поета Володимира Жилки, який згинув в совєтському концентраційному таборі в 1933 році.

Із естонських „самвидавних" творів тут знаходиться збірка документів під назвою „Голоси мовчазних", де поміщені протести проти русифікації та де заторкнено такі питання як право народів на самовизначення тощо. Цікавим експонатом є біографія естонського драматурга Гюґа Райдсепа, який був арештований в 1950-их роках і згинув в совєтському концентраційному таборі. Біографію написала його дочка.

Лотиська „самвидавна" література представлена трьома експонатами. Книжка „Гнучкість і упертість; доля не-росіян в сучасній Москові'" була написана в Латвії в 1974-му році й щойно недавно продісталася за кордон. Цікавим є також „Протестаційний лист 17-ох лотиських комуністів", в якому автори, звертаючися в 1971-му році до комуністичних партій Західньої Европи, протестували проти русифікаційної політики Москви, примусової асиміляції тощо. Третій лотиський експонат це одно число альманаху, який виходить в Швеції і містить „самвидавні" матеріяли.

Із литовської „самвидавної" літератури поміщено фотокопію „Петиції католиків Литви" до генерального секретаря Об'єднаних Націй Курта Вальдгайма, в якій автори протестували проти нарушення совєтськими властями релігійних прав, ґарантованих совєтською Конституцією. На стенді можна також побачити фотокопію 17,034 підписів, які були передані Вальдгаймові разом із вищезгаданою петицією. Крім того, відвідувач побачить також 9-те число „Хроніки Католицької Церкви в Литві", яка є „самвидавним" журналом, подібним до „Українського вісника".

Як уже було згадано, ця цікава виставка „самвидавної" літератури триватиме до 15-го вересня. Її можна відвідувати в будні дні від 9-ої години ранку до 9-ої години вечора, а в суботи від 9-ої години ранку до 6-ої години вечора.

Коли автор цього репортажу відвідував цю виставку, то завважив, що вона притягає велике число зацікавлених. Правдоподібно оглядатимуть її також працівники місій СССР і УССР до Об'єднаних Націй, які часто заходять до Нюйоркської публічної бібліотеки.

Василь Тершаковець

Здійснюється „Мюнхенський проєкт" УААУП

(Закінчення зі стор. 1-ої)

трьохтижневого курсу і оплату 3-х кредитів, а неповна стипендія покриває лише вартість трикредитового курсу.

Виклади мають відбуватися вже в новопридбаному домі УВУ, а студенти будуть мешкати в українському студентському гуртожитку. Протягом перших тижнів викладатимуть проф. Д. Петерсон (економіка, курс пропонований ЦМУ) і проф. М. Степаненко (мова й література, спільно: ЦМУ-УВУ), який вже 3-го липня відлетів до Мюнхену. Від 29 липня до 18 серпня викладатиме проф. І. Каменецький (політичні науки). Заплановано подорожі до Головної Кватири Спільного Европейського Ронку в Брюселі, до Відня й інших країн Західньо - Східньої Европи та зустрічі й дискусії з німецькими студентами, а також відвідини українських і американських інституцій у Мюнхені.

Ті студенти, які з власної ініціятиви будуть відвідувати Мюнхен, можуть ще там, на місці, приєднатися до групи „Мюнхенського проєкту" і вписатися на курси в канцелярії УВУ. Члени Асоціяції, установи й організації та окремі особи, які хотіли б своїми датками спричинитися до поширення стипендійного фонду, можуть зробити це протягом ближчого часу, надсилаючи пожертви до Укправи УААУП. Нова адреса УВУ:
Ukrainische Freie Universität
8 Munchen 80, Pienzenauerstrasse 15, Germany

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
заклнкає
ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ ТА ОКОЛИЦІ
взяти масову участь у відзначенні

ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

І ЗАПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ ПОНЕВОЛЮВАННЯ НАШОЇ ВАТЬКІВЩИНИ И ВИНИЩУВАННЯ НАШОГО НАРОДУ НА ЙОГО СПОКОНВІЧНІЙ ЗЕМЛІ ВІДВІЧНИМ ВОРОГОМ — МОСКВОЮ

ПРОГРАМА

Неділя, 14-го липня 1974 року

1) Година 9:00 ранку: Збірка учасників свята на площі перед готелем Плаза на розі 5-ої Евеню та 59-ої вулиці.
2) Година 9:30 ранку: Похід 5-ою Евеню до катедри св. Патрика. Українці становлять окрему групу в поході.
3) Година 10:00 ранку: Урочиста Служба Божа в катедрі св. Патрика, що її відправить Впр. о. протоігумен П. ПАЩАК. Співатиме Хор Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку під диригентурою мґра М. Добоша.
4) Година 11:30 ранку: Похід 5-ою Евеню до площі Бендшелл в Центральному Парку при 72-ій вулиці.
5) Година 12:00: Протестаційна Манiфестація на площі Бендшелл.

Крім того у Сіті Голл в Ню Йорку відбудеться церемонія

Проклямації Тижня Поневолених Націй

що її доконає посадник Великого Ню Йорку в часі, що буде поданий до відома пізніше.

ХАЙ НЕ БУДЕ НІКОГО, ЩО НЕ ВЗЯВ ВИ УЧАСТИ В ЦІЙ ПРОТЕСТАЦІЙНІЙ АКЦІЇ! УСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАКЛИКАЄТЬСЯ ПРИБУТИ З ПРАПОРАМИ, МОЛОДЕЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ЇХНІХ ОДНОСТРОЯХ, А ЖІНКИ И ДІВЧАТА В НАРОДНИХ СТРОЯХ!

Управа Комітету

ПРАЗНИК
ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в ГАНТЕРІ, Н. Й.

— відбудеться —
в неділю, 7-го липня 1974 р.
СЛУЖБИ БОЖІ – год. 9-та та 11-та ранку
Год. 12-та — ВІДКРИТТЯ
ДРУГОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ВИСТАВИ
в приміщеннях ґражди

До численної участи запрошує Шановних Відвідувачів та Власників посілостей Гантеру — КОМІТЕТ

Округа Стейту Ню Джерзі!
НАРАДА

ПРЕДСТАВНИКІВ ОКРУЖНИХ КОМІТЕТІВ УНСОЮЗУ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ: НЮАРК, ДЖЕРЗІ СИТІ, ПЕРТ АМБОЙ І ПАССЕЙК
— відбудеться —
в п'ятницю, 12-го липня 1974 року
в Українському Народному Домі
в Ірвінгтоні, Н. Дж.

На порядку нарад — Стейтовий День УНСоюзу.
Початок — 7-ма год. вечора
Приявність представників Округ обов'язкова і конечна.

КОМІТЕТ ДНЯ УНС

Спілка Української Молоді Америки
ГОЛОВНА УПРАВА
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

СПОРТОВА ШКОЛА
на Оселі СУМА в Еленвіл, Н. Й.

відбудеться на протязі 3-ох тижнів,
в часі від 21-го липня до 11-го серпня
для: а) ЮНАЧОК від 12-18 р.
б) ЮНАКІВ від 12-18 р.

- В програмі: копаний м'яч, відбиванка, всі роди легкоатлетики, руханка, теоретичні гутірки, оглядання спортових фільмів, ліґові і товариські змагання.
- Інструктори: С. Касіяненко, Попович, Шмотолоха, Т. Бідяк, Н. Данчук.
- Я. Петрик, командант, Е. Кузьмович, писар.
- Учасниками школи можуть бути і НЕ-ЧЛЕНИ СУМА.
- Оплата за тиждень виносить $55.00.
- Зголошення слати на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN YOUTH ASS'N, INC.
P.O. Box 211, Cooper Sta., New York, N.Y. 10003
Тел.: (212) GR 7-3084

ГОЛОВНА УПРАВА СУМА

ДО ВІДОМА ТИХ, КОГО ЦЕ ТОРКАЄТЬСЯ?

До мене надсилають листи українські установи, організації і окремі особи. Більшість з них є прохання матеріяльної допомоги. Я протягом всього часу перебування в ЗСА щедро допомагав тим, хто до мене звертався. Маю намір і надалі допомагати в міру можливостей, хоч і сам уже є на пенсії.

Але ласкаво повідомляю усіх, що я визнаю Рідну Українську Національну Віру.

Тому в листуванні до мене, прошу прийняти це до уваги, що є в Вашім інтересі.

Проф. ВОЛОДАР (П) МОГИЛИН
Керманич Організаційного Відділу Головного Столу Осіду РУНВіри та секретар Священної Ради.

Лос Анджелос-Чикаго-Ню Йорк

Вступайте в члени УНСоюзу!

Дня 6-го липня 1974 року
в полудневих годинах
на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
буде відслужена
ПАНАХИДА
І ПОСВЯЧЕННЯ ХРЕСТА
НА МОГИЛІ
св. п. АЛЕКСАНДРИ ЖИВОТКО-ЧЕРНОВОЇ

МИХАЙЛО КУЧЕР, племінник

Замість квітів на свіжу могилу Гімназійного Товариша і УСС-а
проф. Павла Сиротюка
складаю 20.00 долярів на В-во „Червона Калина".

Сердечні співчуття Його Дружині і Родині.

Д-р Іван ПОДЮК

✝

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 1-го липня 1974 року, відійшла у Вічність

З МИКИТІВ ОДАРКА КОРОЛЬ

учителька, член Союзу Українок Америки і багатьох українських установ і організацій.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Константина в Міннеаполіс, Міннесота в середу, дня 3-го липня 1974 р., звідки Тлінні Останки були перевезені на католицьке кладовище св. Марії в Міннеаполіс.

Опечалений горем —
муж — РОМАН
і члени Родини

„МИРНЕ СПІВІСНУВАННЯ" — ОСНОВА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН НА МАЙБУТНЄ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і співробітництва дали зі свого боку вислів і західні держави, домагаючись від ССР погодження „на вільний обмін людьми та ідеями".

Українська політика і „мирне співіснування"

На такому тлі міжнародних відносин на сучасному етапі і на найближчий період ми бачимо здійснювання окремих постулятів української національної політики. Можна так чи інакше оцінювати міжнародний уклад відносин у світі сьогодні і політику цієї чи іншої держави, але не можемо заплющувати очей на особливості сучасних міжнародних відносин і перспектив їхнього розвитку, якщо хочемо розраховувати на успіх і на остаточну перемогу нашої політичної концепції.

На сторінках „Свободи" в останньому часі появилися дві більші статті, які стосуються питання „політики мирного співіснування". Маємо тут на увазі статтю К. Савчука „Міжнародне відпруження і українська політика („Свобода", 13-14 червня) та статтю Р. Ільницького „Українська політика в час мирного співіснування" („Свобода", 27-29 червня). Якоюсь мірою ці статті доповнює стаття І. Вовчука „В хащах завузленого відпруження" („Свобода", 26-27 червня).

Ці статті віддзеркалюють різниці в поглядах серед нашого суспільства, коли мова йде про „політику відпруження". В той час, коли К. Савчук з принципових міркувань негативно оцінює „політику співіснування" і відповідно до цього пропонує для УККА відповідну політично - і н формаційну акцію, Р. Ільницький приймає цю „політику відпруження" у світі як явище, на яке ми не маємо ніякого впливу, але яке ми повинні використовувати в міру можливостей під кутом наших національних інтересів. І одна і друга стаття, а також оцінка „політики відпруження" з точки зору інтересів СССР проф. І. Вовчука — мають свої позитиви і негативи, але нам здається, що ми не можемо у плянуванні та здійснюванні нашої національно - визвольної політики на ближче майбутнє обминути факту ф о р м ування міжнародних відносин у світі під сучасну пору на засаді „мирного співіснування" між східнім та західнім бльоками. Про „мирне співіснування" говорять навіть найбільш мілітантні китайські комуністи, враховуючи загальну атмосферу і тенденції. Одна справа, критикувати таку політику і саму концепцію, а інша — робити висновки для практичної політики. Ані саме заперечування, ні найгостріше критикування конкретної політичної дійсности у світі нам нічого не допоможе, бо в актуальній ситуації ми на цю дійсність не маємо ніякого впливу і не можемо її змінити за власним бажанням. Що ми повинні б зробити, це тільки наладнати так нашу політичну діяльність, щоб навіть у найнесприятливіших умовах ми могли розраховувати на якісь досягнення.

У цьому контексті варто буде відзначити, що це питання є предметом дискусії між найвидатнішими речниками дисидентського руху в СССР (А. Солженіцин, А. Сахаров, Р. Медведєв). Всі вони приймають у своїх міркуваннях і пропозиціях факт „відпруження" між СССР і совєтським бльоком та ЗСА і західнім бльоком і намагаються знайти відповідь на питання про те, яку стосувати тактику у новій політичній дійсності, щоб добитися успіхів в боротьбі з тоталітарним і антинародним режимом. На нашу думку, перед такою проблемою стоять наші діячі в Україні і стоїмо також всі ми за кордонами України.

Найважливіше у цьому всьому, це спрямувати нашу практичну політику під таким кутом, щоб ми могли максимально використати „політику відпруження". На перший погляд може видаватися, що на сучасному етапі таких можливостей немає, але при грунтовнішій аналізі ми можемо побачити реальні можливості, зокрема при передумові збереження засади „вільного обміну людей та ідей" між різними системами. Це, очевидно, зумовлює інший стиль політики, в першій мірі ініціювання плянової і розумної ідеологічної боротьби. Тут нагадується та ідеологічна боротьба, що її провело у свій час українське збройне підпілля (УПА, ОУН, УГВР) наприкінці 40-х і на початку 50-х років в Україні. Тоді відомі публіцисти українського підпілля О. Горновий, П. Полтава, У. Кужіль щось на дві декади випередили були в цім відношенні багатьох відомих на Заході совєтологів. Вони випередили навіть такого відомого автора як Мілован Джілас з його критикою совєтської системи. Ці наші автори того часу дали нам надійну зброю для ідеологічної боротьби на сьогодні в період „відпруження" і „мирного співіснування".

Підсумовуючи наші міркування на тему політики „мирного співіснування" і відпруження", мусимо сказати, що нам його ані боятися не треба, ані не треба говорити про суцільну „деконьюнктуру української проблеми". Враховуючи незмінність цілей Москви і її готовість продовжувати ідеологічну боротьбу з Заходом, нам треба в цю боротьбу якнайактивніше включитися і такий політично - ідеологічний бій звести, бо не Москва, а ми маємо потрібні для того аргументи. У площині такої політично - ідеологічної боротьби буде розгортатися діяльність т. зв. дисидентського руху в СССР, який сьогодні охоплює практично всі народи Совєтського Союзу включно з російським.

У нашій політично - ідеологічній боротьбі наші цілі не міняються. Ми, як і раніше, за ліквідацію російської совєтської імперії і за перебудову її на базі національних суверенних держав. Міняються наші методи і форми боротьби, яка з уваги на ролю і позицію СССР у світі має універсальний характер і через це мусить дуже докладно брати до уваги наявні у світі політичні процеси, тенденції і реальні можливості. Коли ж діятимемо інакше, з позицій виключного негативізму, ми тільки послаблюватимемо наші наступальні позиції, їх звужуватимемо, що ніяк не в нашому інтересі без уваги на таку чи іншу міжнародну ситуацію.

Петро Андрусів на виставці в Савт Гемптоні

Савт Гемптон, Н.Й. — Тут у центрі культурно-мистецького життя на Лонг Айленді, в міському музеї „Періш Артс Мюзеум", названим за ім'ям його засновника П. Періша, відбувається американська образотворча виставка сучасних мистців. До участи в ній запрошено українського мистця з сусіднього Рівергеду, Петра Андрусева, який вислав туди два образи. Твори українського мистця не лише звернули увагу оглядачів виставки, а й дирекції музею, яка запросила проф. Петра Андрусева, і спільно з дружиною — співачкою Наталісю Андрусів вони стали дійсними членами „Періш Артс Мюзеум". Музей влаштовує річні збірні виставки щороку, на яких відтепер буде виставляти свої твори український мистець. Проф. Петро Андрусів відомий не лише своїми пейсажами й портретами, а й великими полотнами на історичну українську тематику, виконуваними на підставі докладних історичних студій ноші, зброї, побуту тощо.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

З уваги на те, що в днях від 29-го липня до 10-го СЕРПНЯ „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією двотижневою перервою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 7-го ЛИПНЯ 1974 р.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 39-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в відділовому бюрі УНДому. На порядку: організаційні справи і звіти делегатів з 28 Конвенції. Чл. вкладки можна вплачувати в суботу від 6-9 веч., в неділю від 12-2 год. по пол. — Управа.

НЕДІЛЯ, 14-го ЛИПНЯ 1974 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд., о год. 10:30-12:30 по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 635 Broad St. Проситься чл. прибути. — Гр. Клименко, секр.

MONESSEN, Pa. Піврічні збори 338 Відд., о год. 1-ій по пол. в українській залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — П. Янковський, пред., М. Куць, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського 219 Відд. о год. 9-10 ранку в залі Укр. Православної Церкви при Ірвінгтон Аве. в Мейплвуд, Н. Дж. Проситься чл. прибути, — Марія Юров, секр.